

СУДОВІ СИСТЕМИ ТА ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО
Кафедра публічного управління та адміністрування
Економічний факультет

<i>Семестр</i>	4
<i>Освітній ступінь</i>	Молодший бакалавр
<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	3
<i>Форма контролю</i>	Залік

Загальний опис дисципліни

Мета і завдання

Метою навчальної дисципліни є: сприяння одержанню студентами основоположних знань про судоустрій та специфіку судового права в різних національних правових системах; забезпечення правової підготовки, спрямованої на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань в галузі правознавства, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни включає викладання студентам навчального матеріалу для набуття ними знань: основних проблем судочинства країн світу, порівняльних характеристик судової системи України із судовими системами інших держав, специфічних рис судової системи різних держав, специфіки розгляду цивільних, кримінальних та сімейних справ в різних державах.

Компетентності

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також основ права Європейського Союзу.

СК6. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК8. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК9. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Програмні результати навчання

ПР1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПР18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПР19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПР20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПР21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПР22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПР23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Зміст за темами:

Змістовий модуль 1. СУДОВІ СИСТЕМИ ЯК ПРЕДМЕТ ПОРІВНЯЛЬНОГО СУДОВОГО ПРАВА

Тема 1. СУДОВІ СИСТЕМИ ЯК ПРЕДМЕТ ПОРІВНЯЛЬНОГО СУДОВОГО ПРАВА

Виникнення та розвиток судових систем. Характерні ознаки судових систем. Трансформація функцій судової влади та їх реалізація через систему судів. Зміст “права на судовий захист” та його вплив на формування судових систем сучасності. Світові стандарти побудови судових систем. Принципи побудови судових систем сучасності. Типологія сучасних судових систем.

Тема 2. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ СУДУ В КОНТИНЕНТАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ПРАВА

Особливості історичного формування судових систем держав континентальної (романо-германської) системи права. Загальні риси континентальної моделі судової системи. Особливості національних моделей правосуддя континентальної системи права. Основні тенденції сучасної

Тема 3. СУДОВА СИСТЕМА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНИ (ФРН) Конституційні засади судової системи ФРН. Особливості організації судової системи у ФРН. Система судів звичайної та адміністративної юрисдикції. Система судів юрисдикції з трудових та соціальних питань. Система судів з питань фінансової юрисдикції. Єдиний сенат верховних судових установ. 7 Статус суддів: професійні та непрофесійні. Особливості організації роботи та правового статусу апарату судів у ФРН. Органи, що забезпечують функціонування судів у ФРН.

Тема 4. СУДОВА СИСТЕМА ФРАНЦІЇ

Конституційні засади судової системи Франції. Система судів загальної юрисдикції Франції. Система установ адміністративної юрисдикції у Франції. Суд у розв’язанні конфліктів. Установи правосуддя Парламенту. Контрольні повноваження суду відносно окремих заходів спеціальних служб. Інститут магістратури: магістрати, Вища рада магістратури.

Тема 5. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ СУДУ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОГО ПРАВА

Особливості історичного формування судових систем держав загальної (англо-американської) системи права. Правові доктрини у формуванні моделі правосуддя загального права. Статутне право в еволюції моделі правосуддя загального права. Загальні риси та типологічні особливості організації судоустрою та судочинства в країнах загальної (англо-американської) системи права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем загальної (англо-американської) системи права.

МОДУЛЬ 2. ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОВЕ ПРАВО

Тема 6. СУДОВА СИСТЕМА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Правові засади судоустрою Великої Британії. Система судів Англії і Уельсу: суди графств, магістратські суди, Високий, Королівський та Апеляційний суди. Судова система Шотландії: суди нижчого рівня, вищі суди, спеціальні суди. Судова система Північної Ірландії. Суд Палати лордів. Суди спеціальної юрисдикції у Великій Британії (Суд коронера, трибунал з питань трудових відносин, Суд у справах про порушення свободи конкуренції, військові трибунали, церковні суди, інші спеціалізовані суди). Верховний

Суд Великої Британії: порядок 8 формування, структура, юрисдикція. Статус суддів: професійні та мирові. Суд присяжних.

Тема 7. СУДОВА СИСТЕМА США

Конституційні засади судової системи США. Процедура судового розгляду справ у США. Федеральна система судів: звичайна та спеціальна компетенція. Верховний суд США: організаційний статус, конституційна юрисдикція, остаточна апеляційна юрисдикція. Судові системи штатів: загальна характеристика, особливості взаємовідносин із федеральними судами. Статус суддів. Суд присяжних. Персонал суду.

Тема 8. МОДЕЛЬ СУДОВОЇ СИСТЕМИ В СИСТЕМІ ІСЛАМСЬКОГО ПРАВА
Витоки ісламської традиції правосуддя. Вплив ісламської школи права на становлення моделі судової системи. Загальні риси та типологічні особливості організації судоустрою та судочинства в країнах ісламського права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем у країнах ісламського права.

Тема 9. СУДОВА СИСТЕМА ТУРЕЧЧИНИ

Конституційні засади судової системи Туреччини. Організаційна структура судоустрою Туреччини. Спеціалізована юрисдикція Туреччини. Суд з юрисдикційних конфліктів Туреччини. Конституційна юстиція в Туреччині. Правовий статус суддів у Туреччині.

Тема 10. СУДОВІ СИСТЕМИ ДЕРЖАВ СПІВДРУЖНОСТІ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ

Порівняльна характеристика судових систем держав СНД: Росія, Беларусь, Молдова, Казахстан. Органи Конституційної юрисдикції. Суди загальної юрисдикції. Статус суддів. Суд присяжних та народні засідателі. 9

Тема 11. СУДОВА СИСТЕМА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Основні етапи історичного розвитку суду в Україні. Історичний аналіз функціонування інститутів мирового судді, суду присяжних, спеціалізованих судів на території сучасної України. Українська модель судової системи в порівняльно-правовому контексті. Формування принципів побудови вітчизняної судової системи (єдності, спеціалізації, територіальності, інстанційності, доступності тощо). Вплив сучасних інтеграційних процесів на трансформацію судової системи України. Система судів загальної юрисдикції. Верховний Суд України як найвищий судовий орган. Конституційний Суд України: порядок формування, структура, компетенція. Порядок формування суддівського корпусу та статус суддів.

Тема 12. МОДЕЛІ ПРАВОСУДДЯ МІЖДЕРЖАВНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Особливості організації моделі правосуддя в сучасних міжнародних інтеграційних об'єднаннях. Юридична сила рішень міжнародних судових інститутів та їх значення для правової системи окремих країн. Європейський суд з прав людини: структура, компетенція, порядок звернення та прийняття рішень. Міжнародні судові органи пострадянського простору: моделі міждержавної взаємодії ООН, Співдружності Незалежних Держав, Євразійського економічного співтовариства та Митного союзу.

Тема 13. МОДЕЛІ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ

Природа міжнародного кримінального правосуддя. Моделі міжнародної кримінальної юстиції. Правовий статус, структура Міжнародного кримінального суду. Спеціальні міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, утворені Радою Безпеки ООН. Змішана модель міжнародного кримінального правосуддя: види та особливості утворення та функціонування.

Тема 14. НЕДЕРЖАВНА ЮСТИЦІЯ

Поняття та види органів недержавної юстиції, її призначення та місце в правовій системі країни. Квазісудові установи: поняття, види та призначення. Інститути медіації та апробації. Зміст "відновлювального правосуддя". Третейські суди як різновид недержавної юстиції: Росія, Україна, США, Франція, Німеччина. Релігійні суди як

різновид недержавної юстиції: церковні та релігійні суди. Суди, що функціонують на засадах звичаєвого права (Казахстан, Киргизія, країни Тропічної Африки та Океанії).